

פרוטוקול מס' 170
מישיבת ועדת משנה (בסמכות הוועדה) של ועדת העבודה
מיום ה' כ"ז סיון תשל"ה 5.6.75 שיה 14.00

נכחו:

חברי הועדה: ש. ארבל-אלמוזלינו - היו"ר
פ. גרופר
מ. ורסמן
י. יודין
ח. שמעוני

מוזמנים:
חה"כ מ. שחל
נ. אורי - הממונה על יחסי עבודה
י. כפלאוי - משרד העבודה
ת. פנחסוביץ - משרד המשפטים

רשמה: א. גוסמן

סדר היום: 1) חוק בית הדין לעבודה (תיקון מס' 8) תשל"ה-1975
הצעת חוק של ח"כ מ. שחל
2) חוק הגנת השכר (תיקון) תשל"ה-1975 - הצעת חוק של
ח"כ מ. ורסמן

הינ"ר ש. אברלי-אלמוזלינו: פותחת את הישיבה.
היינו צריכים לסיים את הדיון בחוק
שרות המדינה (גמלאות), תיקון מס. 8, המתייחס לשוטרים וסוהרים. אבל,
מאחר וחנושא שיש עליו ויכוח, לא התברר עד תומו - על פי בקשתו של
השר, דחינו את סיכום הדיון לשוב הבא.
היום, יש בפנינו שני נושאים:
1. הצעת חוק פרטית של ח"כ מ.שחל; 2. הצעת חוק פרטית של ח"כ מ.ורטמן.
על חוק הגנת השכר.

1.

הינ"ר ש. אברלי-אלמוזלינו: היתי ידועה שנברר לעצמנו מה המגמות של
ההצעה, מה הקשיים הכרוכים בה ומה
המעיות שנצטרך לברר אותן, האם ידועה לכם עמדת ההתדרות וכו'.

קדם כל, נברר בתוכנו מה המגמה של התיקון, ואחר כך נזמן את הגורמים
שיחוו את דעתם.
מ. ורטמן:
כל הנושא של קופות-גמל והתיקונים
ברוח הדברים, אפשר למנות בזה ששה
שלבים, חלקם נוגעים ישירות למחוקק וחלקם לפני התערבות המחוקק.
היתה תקופה במדינת ישראל, שלא היו קופות-גמל, וכאשר אדם הגיע לגיל
מסויים או יצא לפנסיה - לא היה לו מאין לקחת למחיתו. אחר כך,
היתה תקופה שהקימו קופות-גמל, היתה "מבטחים", אנשי הסוכנות דאגו
לעצמם לקרן תקציבית, היתה פנסית יסוד ונכנסו לשם גופים שהיו די
חזקים כדי להקים לעצמם קופות-גמל והצטרפו לקופות-גמל חזקות יותר,
ואז קופות-גמל קבלו אופי לאומי. מכאן, עברנו לפנסיה מקיפה. מכאן,
מתחילה המדינה להתערב.

התברר, שהכל טוב וספה. לא בבנקים.
מי שאינו מפסיד אף פעם, זה הבנקאי. בקופות-גמל, מי שאינו מפסיד
זה הבנקאי. כאשר נותן-עבודה פושט-רגל - אתו יחד פשטו את הרגל
העובדים, אבל אלון הציג תיקון שנאפשר לקופת-גמל פיצוי העלאת שכר
בסדר-גדל של 2% בתנאי שקופות-גמל ישנו את הסעיף המדבר על אחריות
כלפי המבוטח. עברו שנתים-שלוש או ארבע ואמרו שלא צריך לשנות את
המצב. לא שינו את המצב והמצב התדרדר.

לאור התפתחות זאת יזמו הצעת חוק,
שהתקבלה, לאפשר להם את מלוא העלאת השכר, ז"א 4%. אבל, בו יכוח באותה
תקופה, חשבו שזה יותר מדי קיצוני והבטחנו שתמורת 4% אלה אי אפשר
לצתק את הקשר בין העובד לבין קופת-הגמל. אמרנו, שברגע ששילמו את
החוק אוטומטית חודשה הזכות בין הקרנות.

גם זה אינו מספיק. מתברר, שמי שאינו
מנצל את החוק, אלה הן קרנות הביטוח, והחשבון הוא אתן. אינני יודע
מה מניע אותן להיות כל כך "לארג'". כלפי נותני עבודה ולמה הן לא
משתמשות בסמכות שלהם ולא מפעילות הכל כדי לגבות בזמן ובמועד,
בלי להתחשב בקומבינציות.

בקופת-גמל לא צריך להיות חשבון אם
לנותן העבודה יש רוחים או לא, כי מכל החשבון הזה מפסידים העובדים.
לא אכפת לי שיתנו לו הלוואות וישלמו את הזכויות ויתדיינו בין
הבנקים והעובדים, אבל שהעובד לא יהיה באמצע.

בהצעת חוק זאת, אני רוצה להבטיח, שהעובד
יצא מהמשחק בין המעביד לבין הקופה. נדמה לי, שגם בהצעה שלי צריך
לחזק את הביטוח כדי שזה יהיה ברור. מה שאני מציע, זה מקובל לגבי
ביטוח לאומי. ביטוח לאומי נושא באחריות כלפי המבוטח ואת החשבון
הוא עושה עם המעביד ללא קשר לזכויות המגיעות לעובד עצמו.

אנו מודעים לכך, שצריכה להיות מדה
שווה של צדק לאזרחים. אמרתי, לאנשי הקרנות, שאני לא רוצה להכנס
לסוגיה של המצב שלהן. אם המצב שלהן לא טוב - שיעלו את האחוז.
מדוע באים דוק אל העובד הנפגע? שיעלו את האחוז, אם זאת הבעיה
שלהן. אם המצב לא טוב - יעלו את התשלומים. כך, גם עושה המדינה.
יתכן שיש מקום להעלות, יתכן שיש מקום לרוזניה.

אני חושב, שבכל מקרה כזה, במבט ראשון,
נראה שההפרשות לא משתנות, אך כאשר אנשים פורשים לגמלאות, מתברר
שהפורש לגימלה מקבל גימלה רק בעד אותם הפרטים ששולמו, והעובד יוצא
בהפסד.

אבל, אם רוצים שתהיה מדה שווה של צדק, מחובתנו להגן על החלשים. פה לא יכל להיות ויכוח; במקרה זה החלשים הם העובדים. הם אינם יכולים בעצמם להתגונן בפני דברים שהם כתובים וחתומים.

הדברים אינם מכוונים רק לענין של פשיטת-רגל. יש גם הפרעות בקבלת זכויות מצד העובדים וגם כאשר המפעל עובד; אם לא שילמו במועד את התשלומים, אם לא שולם בזמן עבור הגימלה, מתברר שהעובד לא יכל לצאת לגימלה. אם הוא רוצה לקבל הלוואה אשר מגיעה לו לפי התקנון, אומרים לו שהוא לא יכל לקבל הלוואה, כי המעביד לא שילם עד עכשו.

העובד אינו צריך לסבול מכל התופעות האלה. יש להם מספיק כח כדי להפעיל את החוק ולגבות את הכספים. אם יש מפעל, שמצבו מעורער, מוטב לראות אותו בעיניים פקוחות, לפני שהוא מסתבך יותר מדי. שלא נגיע למצב כמו שהגענו עם אילין-שובינסקי, ואני מתכוון מבחינת המפעל. בסופו של דבר העובדים סובלים.

לגבי עמדת ההסתדרות, עם אותם אנשים שנפגשתי, והיתה התייעצות במסגרת המחלקה לאגוד מקצועי. ההסתדרות בעד. היא לא יכולה להתנגד להצעה זאת הבאה להבטיח זכויות העובדים. יכל להיות, שהיו צריכים להגיד את זה בפה מלא. שאלתי אם הם בעד הגנה על העובדים או נגד. ברור, שהם בעד.

יש קרנות שאצלן זה 30-40 מליון ל"י חובות מתגלגלים. אני חושב, שזה 200 מליון ל"י. לא נוח להם לגבות - ובכן, שיגבו. אם אני צריך לבחור בין הפסד לקופה לבין הפסד לעובדים - צריך לדאוג שהעובד לא יפסיד. אין מי שיספיל בעובד, כאשר הוא מפסיד.

אשר לעמדת הארגונים הכלכליים - אינני חושב, שהם צריכים להתנגד. ההתנגדות שלהם היתה, כאשר וברנו על התיקון הקודם מ-2% ל-4%. אבל, היום 4% כבר קיימים ומדובר על כך שיש להכריח את קופות-הגמל שישלמו לעובדים ישירות. גם בזמנו הם לא סענו נגד זה. כמובן, אינני מתנגד שיזמינו אותם לשטוע את דעתם. אם זה ידחה לעוד שבועיים - אין בזה אסון.

אני חושב, שיש מקום להצעת החוק. בניסוח הפיזי, כאן, נדמה לי שזה לא ברור דיו, שבכל מקרה הקופה חייבת לשלם. מה קורה כאשר הקופה לא שילמה את הכסף? הכוונה שלי היא, שזה לא בא לגרוע מקופת-הגמל, כי הקופה יכולה בכל מקרה לגבות. והזכאות היא לאו דוקא אם שולם. היא יכולה לגבות 15 יום או חדש אחרי היום שצריך היה להמציא את זה.

אני מציע, שנברר לעצמנו את ההצעה, תוך גישה

אוהדת.

ג. אורי : היו חוגים, שנפגש אתם ח"כ ורשמן, ויש חוגים כמו מרכז לבטחון סוציאלי, שר העבודה הסכים להעביר את זה לועדת העבודה. אם הוועדה תזמין אותם; את המחלקה לאיגוד מקצועי ואת המחלקה לבטחון סוציאלי וכן את המעסיקים - יוזמנו ונשמע אותם.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו : יש לכם תמונה של כמות החובות?

אינני יודע דבר בענין זה.

ג. אורי :

לקופה אחת יש חובות 50-60 מליון ל"י.

מ. ורשמן :

ת. פנחסוביץ : לא מזמן דברתי עם עמוס ערן, כיון שהיתה פניה של אזרח אל היועץ המשפטי, והוא טען שעטור שהעובד יפגע. הקופה צריכה לשמור על סדר התשלומים. העובד צריך לקבל את שלו והקופה צריכה לדאוג לגביה.

גב' י. נחמן אמרה שהגדילו עכשו את את מספר התביעות, ואמנם משלמים יותר. ע. ערן אמר, שאמנם הגישו הרבה תביעות.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו : מה עמדת משרד המשפטים?

ג. אורי : שר העבודה הסכים להעביר את זה לוועדת העבודה. השאלה היא, אם זה צריך להיות במלואו כפי שזה מוצע כאן, או צריך להיות מסויג למקרים מסוימים,

כאשר יש, נאמר, פשיטות-רגל. אין לנו, בשלב זה, עמדה מגובשת.

מ. ורסמן : יש כבר חוק שיכולים לגבות את העלאת השכר, אבל לא עושים את זה. אבל, הפרשות זה כמו העלאת שכר.

ת. פנחסוביץ : הצעת החוק הקודמת של ורסמן, היתה בה הוראה כזאת ובלחץ ההסתדרות ויתרו על זה והם הבטיחו שיעשו הכל כדי לקדם את הנושא הזה.

י. יודין : אני בשעתו לא היתי חסיד של המוסד הזה, משני טעמים: א. חששתי מפני אזלת-יד של האגוד המקצועי וועדי העובדים בקשר לגביית חובות המעבידים, אם יהיה סעיף המבטיח באופן אוטומטי את כל זכויות העובדים כאילו החוב שולם לקרן. ב. אני גם לא ראיתי את הקרנות שלנו כקרנות רוטשילד שאין להן תכלית. התנהל אז ויכוח.

אני מוכן ללכת לתיקון זה, אבל בתנאי שהסתדרות העובדים תביע את דעתה. ב. היתי מציע שני תיקונים, אם נלך בדרך זאת; אני מציע שסעיף ג' יתחיל בדרך זאת: "ננקטו כל האמצעים לאכיפת תשלום החוב בהתאם להסכם העבודה". אני רוצה שיבוא האגוד המקצועי וימסור הצהרה: נקטנו עמדה ופעלנו. לכן, אני אומר: "ננקטו כל האמצעים לאכיפת תשלום החוב בהתאם להסכם הקבוצי...". וכאן יהיה הנוסח שמציע מ"כ"מ ורהסמן.

ב. אני מציע, שבסוף יהיה כתוב, שהקופה תהיה זכאית הן לסכום החוב והן לפיצוי העלאת השכר. קדם כל, יש חובות, ועל החוב צוברים אחוזים. קנסות בקשר להלנת שכר...

היו"ר ש' ארבל-אלמוזלינו : אני זו כרת את הדיון שהיה לגבי התיקון הקודם, והתיקון הקודם לא היה קל, כי אנחנו רצינו לאמץ את ההצעה המקורית שהיתה בהצעת החוק. הוועדה אז רצתה לאמץ את ההצעה המקורית כפי שהובאה אז ע"י ח"כ מ. ורסמן. סברנו, שאם ניתן זכויות לקרנות-גמלאות, לא יתכן שבאותה מדה לא נתנה את זה עם הבטחת הזכות לעובד. לצערי הרב, ח"כ ורסמן היה מוכן להתפשר באמצע הדרך, ואז הבטחנו את הזכות של הקרן אבל לא הבטחנו את זכויות העובד, באותה הצעה. אני חושבת, שזה היה אז משגה. אמנם, ההסתדרות הופיעה ואנשי הקרנות. הם טענו שהם עושים כמיטב יכולתם למרות שהחוק נתן להם אפשרות לתבוע, אבל הרושם הוא שיש חובות של מליונים והקרנות לא מוציאים את האמצעים החוקיים כדי לגבות את החוב המגיע להם. הם לא עושים זאת, א. כי יש מעסיקים ציבוריים ולא פרטיים בלבד, ואת הבטף הזה יכולים לגלגל כהון חוזר, ובמיוחד היום הם מעבירים את זה כעבור כמה חדשים. ז"א, יש הסכם ג' בטלמני, שהחברות ידחו את התשלומים.

לכן, קרנות הביטוח לא שוות ללחוף על המעבידים שישלמו את המגיע לקרן.

כל עוד מפעל ממשיך להתקיים ומקום העבודה בסדר, ואין סכנה של פשיטת-רגל - העובד אינו נפגע, כי הזכות נמשכת. אבל, ברגע, שקורה משהו, אז הנפגע הראשון הוא העובד, הן ע"י הפסקת הטיפול הרפואי - אם כספי מס אחיד לא הועברו - והן במקרה של חפש ומחלה - אם התשלומים לא סודרו - וכך הזכויות של העובד נפגעות. היינו עדים למקרים כאלה.

בבירורים קודמים, ועדת העבודה קבלה החלטה וסיכום שיש לעשות למען להקנות את הזכות הזאת לעובד. לא לחצנו מספיק, כי רצינו לתת אפשרות להסתדרות ולקרנות הביטוח, שיערכו לאפשרות מעין זו. אנחנו, את התיקון, קבלנו ב-1973. הם ידעו שהנושא עומד על סדר היום. היתה המלצה של ועדת העבודה, וההמלצה אמרה: להמליץ בפני ההסתדרות וקרנות הביטוח. סברנו, אז, שלא יתכן שלא נקנה את הזכות הזאת לעובד בחוק, כי ברגע שמורידים עבור הקרנות, המעביד חייב לשלם עבורו, ולא יתכן שהקרנות יגידו אחר כך: "לא קבלנו את המגיע".

אני מוצעת, שההצעה חיובית ונצטרך לעשות הכל כדי להשפיע על ההסתדרות, וזה יחייב אותם לשקוד על הגביה. אם כל כך קשה למעביד להעביר את הכספים, אז בבקשה שהקרן תתן לו במסגרת פעולה חשבונית אחרת, הלוואה. אפילו הלוואה בלי רבית. ע"י הלוואה, הוא יחזיר את החוב שלו לקרן. פה פשוט התרגלו המעבידים לא לעמוד בחובות המוטלים עליהם.

אם תהיה נקודה אחת של התנגדות אצל הארגונים הכלכליים - זאת תהיה הנקודה. כי את העניין הזה שהיו רגילים לגלגל כהון חוזר, הם יצטרכו עכשו להעביר מדי חדש לזכות הקרן.

ההסתדרות מצטרף לכלכל את העניינים כך, שהקרנות יוכלו להערך לקראת אפשרות זאת, כדי להבטיח את זכויות העובד, ברגע ששולמו התשלומים להבטחת התנאים הסוציאליים.

לא יתכן, שכאשר מדברים על ביטוח לאומי - וזה במסגרת ממלכתית - ושם ההסתדרות נאבקת, ושם לא חשוב אם הכספים הגיעו לביטוח לאומי או לא - זכות העובד מובטחת.

ברגע ששולם - זכויות העובד בקרן צריכות להיות מובטחות.

היתי משנה את הסיפא של ההצעה. אני חושבת, שזה דבר מובן מאליו. זכותה של הקרן לתבוע את הפיצויים של ההלכה מרגע שחייב היה להעביר את התשלום. אם החוב היה, בני"ח, עבור חדש, וזה לא הגיע בזמן והקופה כבר שילמה לעובד - היא צריכה לתבוע מאותו רגע שהיה חייב להעביר את התשלום. כאן, זה לא מנוסח טוב וצריך לנסח את זה יותר מקיף. גם לגבי החלק הראשון צריך לפרט שעל פי ההסכם המעביד שילם. פה לא כתוב אם זה על פי ההסכם או לא. כל התנאים האלה משולמים על פי הסכם או קבועים בחוק?

מ. ורטמן: יש לו קשר עם הקופה.

מ. שחל: המעביד הוא צינור הגביה.

מ. ורטמן: מה אומר סעיף א' ו-ב'.

נ. אורי: היום קובע סעיף ג'. כאן התנאי הוא ששילם. ז"א, כאן ההתנאה שהסכום אמנם שולם.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: לגבי זכותו של העובד, בצטרף לדאוג אם שולם או לא שולם.

ח"כ יודין מציע: "בנקטו כל האמצעים לאכיפת תשלום החוב...". ע"י מי בנקטו האמצעים? הרי הקופה חייבת לנקוט באמצעים. החוק הקנה לה את כל הזכויות לנקוט באמצעים, אז היא יכולה במשך שנים לא לנקוט באמצעים, ומה יהיה? האם נחכה עד שהיא תחליט לנקוט באמצעים? כל עוד היא לא נוקטת באמצעים, לא תבטיח את זכות העובדים?

מ. ורטמן: אינני יודע למה אבחנו צריכים להכניס כאן את האגוד המקצועי. מה לאגוד המקצועי ולהגנת השכר? מה שאבחנו רוצים להבטיח זה שהעובד יקבל זכויותיו תמיד באותו רגע שיש קשר בין העובד לבין הקופה. הוא חבר בקופת-גמל, עובד במקום עבודה ומנכים לו משכרו והעובד חייב להפריש משכרו ובזה יש לו זכויות. זה אני בא להבטיח בתיקון הזה; מתי מגישים תביעה משפטית ומתי צריך ללחוץ על נותני העבודה. את נותני העבודה אפשר לשחרר והקופה תשלם ותגבה. החוק הזה בא להבטיח שאם הקופה רוצה לקבל את הכסף - היא תוכל לקבל על ידי העלאת שכר.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: לא רק, אלא שהעובד לא יפסיד את זכויותיו.

מ. ורטמן: אני רוצה להבטיח, שהעובד יקבל את זכויותיו בכל מקרה, אם גובים או לא.

ח"כ יודין אומר, שבית המשפט יתערב אם האגוד המקצועי עשה את מלאכתו או לא. אם יתברר שהוא התרשל, אז בית המשפט יגיש משפט? למה לי ללכת בדרך זאת? אם האגוד המקצועי ישפיע על "מבטחים" שלא יגישו תביעה - שלא יגישו. זה עניין ביניהם. מה שאנו כמחוקקים וכחברי ההסתדרות צריכים להבטיח, זה שהעובד לא ייפגע. אנחנו צריכים לאפשר לקופה שלא תתרושש, כמובן. קופות גמל אינן קופות ללא תחתית.

לכן, אני מזכיר לח"כ יודין, שבגלגול הראשון, הקופות בקשו 4,5% כדי לבצע את זה, אבל התעקשו ונתנו להם רק 2%.

לכן, אני חושב שההצעה של ח"כ יודין מכבידה
כי לא בית המשפט הוא הגורם ולא האגוד המקצועי, אלא מגיש התביעה.
מגיש התביעה, זה הקרנות. ירצו - יגישו. לא ירצו - לא יגישו.
מה שאנחנו צריכים להבטיח, זה שהעובד יקבל את המגיע לו.

י. יודין: אני חושב, שחוק צריך להיות מותאם לחיים.
ניסוח החוק צריך לשקף את מה שאני רוצה להשיג.
אני לא רוצה להעביר את האחריות לזכויות סוציאליות של העובדים
רק למישור המשפטי. זה לא יהיה בריא. זה יפגע במקומות עבודה,
ולטווח ארוך זה יפגע במערכת הסוציאלית. "מבטחים" נכנסת בתקף
הסכם קולקטיבי. כשאני בא לגבית חובות, יש הסכם קולקטיבי, אשר
חותם נותן העבודה עם ועד העובדים, עם האגוד המקצועי. לא תמיד,
אבל הרבה פעמים גם עם קרנות הביטוח, ז"א המעביד מתחייב לשלם
כך וכך אחוזים על חשבון זכויות סוציאליות. תפקידו של ועד
העובדים להקפיד שההסכם יקויים. אם הסכם קולקטיבי לא קויים,
והאגוד המקצועי נסה להשיג ולא השיג, אז אני מקנה את הזכות לקרן
לתבוע את התשלום, עם כל הקנסות המגיעים עבור הלנת שכר, ואני
מתחייב את הקרן בניתים לשלם לעובדים.
זה קו ההגיון שלי.
מה שמציע ח"כ ורטמן, זה אומר שבכל מקרה
צריך לשבת ופקיד של הקרן ולדעת מה בסדר ומה לא בסדר בין
העובדים לבין המעביד.

מ. ורטמן: הוא רק צריך לבדוק בכרטיס אם הכסף הגיע
מהמעביד או לא, ואם לא הגיע - תבקש הקרן את
הכסף.

י. יודין: אם הכסף לא נכנס, ז"א הופר הסכם קולקטיבי
וועד העובדים צריך לתבוע את עלבון ההסכם
הקולקטיבי. יהיו הרבה עובדים שיאמרו: יש קרן ביטוח והיא תשלם,
בלי כל קשר אם המביד משלם או לא משלם את החובות.

מ. שחל: אני לא מקבל את הטעון של ח"כ יודין, ונדמה
לי שבאיזה מקום אם צנתן הסבר - אפשר יהיה
לשכנע אותו; א. יש לקופה מעמד על פי החוק והסעיפים בחוק מקנים
לקופה כמה אפשרויות והחוק עצמו נותן לה מעמד שהיא יכולה לגבות
ואפילו העניק לה מעמד שהיא גובה בכל התנאים של הגנת השכר
הידועים לנו.

ההצעה שלך, ח"כ יודין, תביא לסתירה בסעיפי
החוק. אתה גורע ממנה את כל האלמנטים שניתנו לה בחוק. כדי שבית
דין לעבודה יוכל לקבוע, אם הופעלו כל התנאים להפעלת הסעיף, הוא
יצטרך לקבוע אם אותם הגופים, קרי האגוד המקצועי, מילא את תפקידו
או לא. אפשר להקנות לבית דין לעבודה משכות שאינה בחוק והוא
יגיד: אלמלא רשלנותו של האגוד המקצועי, ניתן היה לגבות את הכסף.

לדעתי, זה מיותר. איש לא מתכוון לזה.
זכותו של העובד, זאת הנקודה, זה האלמנט המרכזי בהצעה. המעביד
צריך לשלם ומורידים לעובד בכל חדש משכרו. אני חושב, שיש
היושבים כאן קרובים לעובדים, למועצות הפועלים ולאגוד המקצועי.
האגוד המקצועי פועל בתאום מלא עם קופות הגמל. כשקופת-גמל נמצאת
במצב שהיא זקוקה לעזרה, היא מגייסת את האגוד המקצועי. אם היא
התרשלה - היא לא צריכה לקפח את העובד. אם היא תדע שזכויות
העובדים מקופחות - היא תדאג יותר לגבית הכספים.

פ. גרופר: אם הפועל שילם את כספו - הוא צריך להיות
מכוסה. זה דבר מהפכני, אבל צודק ונפוץ.
הגמל הן האחראיות. הפועל ידע שהוא מבוטח. אני חושב, שזה חיובי
לעשות זאת.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: ח"כ יודין, אתה רוצה להסיל את העניין
על ועדי עובדים במקומות. יש מספיק
נושאים הגורמים למתיחויות במקומות עבודה; השבת תנאים, חידוש
הסכמים וכו'. האם נבוא להוסיף מתיחות? הזכות הזאת הושגה והיא
מובטחת בהסכם הקבוצי, שהמעביד צריך להעביר כך וכך כספים.
החוק הקנה זכות לקופה לגבות את החוב, ואם לא שולם החוב - היא
יכולה לתבוע הלנת שכר בענין זה.

לא צריכים להקל את המלאכה על הקרן, אלא נחוץ
שהיא תמלא את החובה המוטלת עליה על פי החוק וההסכם. אסור לנו
ליצור מתיחויות במקומות עבודה.

י. יודין : המגמה שלי בקשר לועד העובדים אינה כפי שכאן
מתארים.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו : אנחנו בהחלט מחייבים עקרונות את הצעת
החוק. אנחנו צריכים לשמוע את הגורמים
העקריים; ההסתדרות כאגוד מקצועי, קרנות הגמל ולשכת התאום של
הארגונים הכלכליים. בזמן אותם לאחת הישיבות. נשמע את הקרנות.

בינתיים, לאור ההערות וההבהרות המתבקשות
לניסוח, היתי מבקשת מהיועצים המשפטיים, יחד עם ח"כ מ. ורשמן,
תנסחו את הצעת החוק שתהיה ברורה יותר ומובנת יותר, לקראת הדיון -
התחיה ברורה הזכאות של העובד. אנחנו מבקשים ניסוח משופר של
הרעיון הזה. אחרי שנשמע את כל הגורמים, אולי יציעו רעיונות יותר
טובים, אז נבקש אתכם לנסח טוב.

2. חוק בית הדין לעבודה (תיקון מס' 6) תשל"ה-1975 - הצעת חוק של
ח"כ מ. שחל

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו : קיימנו, יחסית לתיקון, הרבה מאד
דיונים בנושא הזה. התיקון קטן אבל
נכבד, וקיימנו דיונים כמתבקש מזה.

לשכת התאום הופיעה לפי בקשתה. הם בקשו
שניתן להם ארכה לשם הכנת נוסח. הם ישבו פעם נוספת והגיעו לנוסח
מוסכם, וזה הנוסח המוסכם על כל הגורמים, ואם זה יתקבל על דעת
הוועדה - נסיים עם הנושא הזה.

י. כפלאוי : התיקון לסעיף 24:
1. בסעיף 24 (א) לחוק בית הדין לעבודה,
תשכ"ט-1969 (להלן - החוק העיקרי) במקום פסקה (2) יבוא:

"(2) בתבוענה בין מי שיכולים להיות צדדים להסכם קיבוצי מיוחד
כמשמעותו בחוק ההסכמים הקיבוציים תשי"ז-1957 (להלן - חוק הסכמים
קבוציים) בענין קיומו, תחולתו, פרושו, ביצועו או הפרתו של הסכם
קיבוצי, בין כמשמעותו בחוק הסכמים קיבוציים ובין כמשמעותו בסעיף
37 א לחוק יישוב סכסוכי עבודה תשי"ז - 1957, או בכל ענין אחר
הנובע ממנו או בענין תחולתו, פירושו, ביצועו או הפרתו של כל דין".

התיקון לסעיף 25: בסעיף 25 לחוק העיקרי, במקום פסקה (1) יבוא:
"(1) בתבוענה בין מי שיכולים להיות צדדים להסכם קיבוצי כללי
כמשמעותו בחוק הסכמים קיבוציים בענין קיומו, תחולתו, פירושו,
ביצועו או הפרתו של הסכם קבוצי, בין כמשמעותו בחוק הסכמים קבוציים
ובין כמשמעותו בסעיף 37 א לחוק יישוב סכסוכי עבודה, תשי"ז -
1957, או כל ענין אחר הנובע ממנו, או בענין תחולתו, פירושו,
ביצועו או הפרתו של כל דין";

המצב הקיים היום לפי סעיפים אלה,
שעומדים להחליף הוא, שמטות בית הדין מותנית בקיום הסכם בין
הצדדים והבעלים צריכים להיות צד להסכם. תנאי שני, שבית דין י
אזורי רק להסכמים מיוחדים. מאידך, אין לו סמכות לדון בתביעות שהן
הפרה של דין.

פה מוצע להרחיב את הסמכות של בית דין
אזורי; קדם כל לאפשר שאם בעלי דין יכולים להיות צד להסכם מיוחד
ורוצים לפנות לבית דין אזורי בענין פרוש הסכם קבוצי כללי, הם
יכולים לפנות לבית דין אזורי בתחום מושבם. (ב) זה מאפשר לבית דין
אזורי לדון בתביעות בקשר לפירושו או תחולתו של כל דין שהם רוצים
להחיל על מקרה מסוים.

יש כאן כמה מושגים המבקשים הסבר.
ענין של הסכם קבוצי מוסבר גם כהסכם קבוצי כמשמעותו בחוק הסכמים
קבוציים וגם בסעיף 37 א. ז"א, בין אם הוגש לרישום ובין אם לאו.
זה פרוש אימרת הבינים בסעיף 1, ז"א לא רק לפי חוק הסכמים קבוציים
המחייב רישום, אלא גם אם לא הוגש לרישום.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: ז"א הוספתם את חוק הסכמי עבודה קבוציים כדי לכסות גם הסכמים על פי אותה הגדרה שתהיה סמכות לפית דין לבני אותם הסכמים.

מ. שחל: א. צריך לציין מה המצב היום ומה מתקנים. מהנוסח האחרון, יש מרחק גדול בניסוח. הנוסח החדש אומר, שמול המצב היום, שבית דין מספל רק בבעיות הנובעות מהסכם מיוחד, אומרים שאפשר יהיה לספל גם בבעיות של הסכם קבוצים והסכם מיוחד, ובלבד שהצדדים הם אותם הצדדים המסוגלים לחתום על הסכם קבוצי מיוחד.

אני, בהצעת התיקון המקורית, הלכתי לאותו כוון ואמרתי יחידיו של הסכם מיוחד, ולא רצו לתת לסניפים סמכויות כאלה. נאמר כאן, שהצדדים יכולים לחתום והם יכולים לטעון בענין קיומו, תחולתו, פירושו וביצוע או הפרתו של הסכם, וזו הרחבה זהניסוח ברור לחלוטין.

בפעם הקודמת, אמרו: כל תובענה תבוא לדיון. עיקר ההתנגדות היתה: "שעילתה בתחום יחסי עבודה". כאן, ההליכה היתה יותר לנוסח הקיים, עם הרחבה לגבי כל דין, עם הרחבת עילת הדיון ולגבי הסכם קבוצי כללי.

אם הניסוח מוסכם על הארגונים הכלכליים - אז אין בעיות.

ת. פנחסוביץ: אנחנו הוספנו להצעת ח"כ מ. שחל את "ביצועו או הפרתו של כל דין". פשוט, באותה הזדמנות הוספנו את זה, כי חשבנו שזה חסר.

ביחס לתיקון סעיף 25 זה אותו דבר; כל מה שמופיע בין הצדדים המתדיינים, יוסמך בית הדין הארצי בדרגתו לדון בזה.

מ. שחל: המעסיקים שינו לגבי נשוא הדין.

י. כפלאוי: בסעיף 24. (א) פסקה (2) בהצעת החוק, במקום כל הסיפא, יש קיצור ונאמר: "שעילתה בתחום תנאי עבודה או יחסי עבודה."

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: שם היה נוסח כללי. כאן, זה יותר מדוייק. אם יתן הערות, אנו מאשרים את התיקון גם בשני הסעיפים.

נבקש לדאוג להכנה לקריאה שניה ושלישית.

אני מברכת את ח"כ מ. שחל. אנחנו תמיד ברצון נספל בהצעות שלך, בענין ובאהדה.

הישיבה נבעלה בשעה 15.15
